

S. Sayısı : 216

Mahallî idareler müruriye resmi tarifelerinin İktisad vekâletince tasdikına dair kanun lâyihası ve İktisad ve Dahiliye encümenleri mazbataları (1/528)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/1379

30 - IV - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Mahallî idareler müruriye resmi tarifelerinin İktisad vekilliğince tasdiki hakkında İktisad vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 21 - IV - 1936 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

İskele müruriye resmi tarifelerinin İktisad vekâletince tasdikına dair kanun projesinin esbabı mucibesi

Limanlarımızda belediye veya vilâyet hususî idarelerinin elinde bulunan iskelelerden «iskele resmi» namı altında alınmakta olan ücretler menleketin iktisadî faaliyetini sıkacak bir hal almıştır.

Muhtelif limanlarımızdaki bu kabil iskelelerin vaziyetlerinin tetkiki neticesinde bu resmin ekseri yerlerde iskelelerden geçirilen malın kıymetinin % 5 ni geçtiği ve kolayca tahsil olunan bu paralarla mahallî idareler diğer ihtiyaçlarını karşılayarak iskelelere masraf yapmadıkları ve bu yüzden iskelelerin inkişaf değil hatta bu günkü ihtiyacı bile temin edemeyecek vaziyette kaldığı görülmüştür.

Mahallî idarelerin limanlarda iskele yapmak ve idare etmek suretile deruhte ettikleri hizmetle mütenasip bir ücretten ibaret olması lâzım gelen bu resmin bu suretle mahiyeti değiştirilerek yalnız iskelenin bulunduğu şehri değil vasî hinterlandları ağır surette tahmil eden bir vergi şekline sokulmuş bulunuyor.

18 nisan 1929 tarihli ve 1426 numaralı vilâyet idaresi kanununun 80 nci maddesinin 10 neti fıkrası vilâyetce köprü iskele, ubura mahsus kayıklar vesaire tesisi gibi vilâyetin vezaifine dahil ve menafii umumiyeye aid hidemata mukabil istifa olunacak ücret» denilmek suretile bu resmin hizmet mukabili olduğu sarîh surette gösterilmiş ise de gerek bu kanunda ve gerekse belediye vergi ve resimleri kanununda bu resme aid tarifelerin tanzim ve hiç bir mafevk makamın tetkikına tâbî olmaksızın tatbiki salâhiyetinin, iskele resmi varidatı bütçelerinde mühim bir yer tutan ve bu sebeble daima bu resimden fazla varidat beklenmesi tabî bulunan mahallî idarelere bırakılmış olması bu günkü neticeyi meydana getirmiştir.

Devlet belediye, vilâyet idareleriyle sair umumî Devlet müessesatının nakliyat, liman işleri ve saire gibi umumî hidemata aid yaptıkları işlerin tarifelerinin tatbik edilmeden evvel İktisad vekâletince tetkik edilmesi hakkında İktisad vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 2450 numaralı kanunun birinci maddesinin (D) fıkrasında bir hüküm meveud ise de, bu hükmün belediye kanunlarıyla vilâyet idaresi kanununun iskele ücretlerine dair olan hükümlerini sarahaten ilga etmediğinden bir an evvel bu işin kanunî hükümlerle halli zaruret halini almıştır.

Bu sebeble İskele tarifelerinin mahallerince tanziminden sonra İktisadî şartlara uygun olup ol-

madığı tetkik olunmak üzere İktisad vekâletine gönderilmesi ve İktisad vekâletinin bu tarifeler üzerinde tadilat yapmak salâhiyetini haiz olması icap etmektedir.

İskele tarifelerinin bu suretle tetkiki ve tasdik suretile tatbiki bu günkü gayritabii ücretleri ortadan kaldırmak için kâfi gelecek ise de memleketin dahilî ve haricî ve transit ticaret faaliyetlerinin de büyük rol oynayan iskelelerin ihtiyaç nisbetinde tekemmül ettirilmesini temine kâfi değildir. Bu iskeleleri en iyi surette inşa ve lâzmgelen vesaitle teçhiz etmek için her birinin varidatı ile mukayyet olarak ayrı ayrı çalışması maksadı temin edemeyeceği muhakkak olduğundan bütün iskele işlerinin ayrı bir teşekkül halinde idaresi bu hususta yegâne muvaffakiyetli netice verecek yol olarak düşünülmektedir. Bu kanun projesinde Hükûmete böyle bir idare teşkil etmek salâhiyeti de veren hüküm vaz olunarak merbut kanun projesi tanzim olunmuştur.

Madde 1 — Bu kabîl iskelelerle rıhtım ve kanallara aid tarifelerin İktisad vekâletince tasdik olunduktan sonra tatbik olunması hakkındadır. Bu maddenin sonunda İktisadî icaplara müsteniden bazı eşya hakkında muafiyet kayıtları koymağa İktisad vekâletine salâhiyet verilmektedir. Bunu icap ettiren sebep ihracat veya transit malların taallûk eden bazı vilâyetlerde himaye tedbirleri almak icap ettiğinden bazı limanlarda ve bazı emtiada bu eîhet mevzu bahis olduğu takdirde İktisad vekâletine, icabına göre karar almak hakkını vermek içindir. Esasen bu resmin bu gün tatbik olunan tarifelerinde bu kabîl muafiyetler mevcuttur.

Madde 2 — İktisad vekâletinin takib edecek bir bütçe senesi zarfında her limanda iskele resimlerinin azamî ve asgarî hadlerine dair takib edeceği esasların alâkadar mahallî encümenlerce malûm olması için konulmuştur.

Millî idareler bütçelerinin varidat kısmında yeri olan iskele resminden o sene zarfında elde edilmesi muhtemel bulunan varidat hakkında bu idarelerin, bir fikir olarak bütçelerine ona göre rakam koymalarına imkân verilmesi ve tasdikından sonra bütçeleriyle ayrı bir vaziyet hâsıl olmaması için bu eîhet lüzumlu görülmüştür.

Millî idareler bütçelerinin Dahiliye vekâletince tetkiki sıralarında bu bütçelerin iskele resmine aid olan kısmının tarifesine muvafık olup olmadığının kontrol edilebilmesi için de o seneye aid tarifenin, bütçenin tetkiki esnasında tasdik edilmiş bulunması lâzmgeldiğinden bu maddenin ikinci fıkrasına iskele tarifelerinin hazırandan iki ay evvel İktisad vekâletine tevdi için kayid konulmuştur.

Madde 3 — İskele işlerinin en müttekâmil bir şekilde halledilmesi için bu işlerin bir elden idaresi hususunda Hükûmete salâhiyet verilmesi hakkındadır.

İskele tarifelerinin icaplarına göre tanzim edilmek üzere İktisad vekâletince tetkik ve tasdik olunması şimdiki zararlı vaziyeti ortadan kaldıracak ise de bu günkü şekilde idare olunmakta devam edildiği takdirde iskelelerin arzu olduğu şekilde inkişaflarının teminine imkân olamayacağı da aşkârdır. Bu sebeple bunları bir idareye toplayarak bu güne nazaran daha fazla olarak elde olunacak maddî imkânlarla en zarurilerinden başlayarak bütün memleket iskele ve rıhtımlarının, ihtiyacını icap ettiği tekâmül noktaya getirmek kabil olacağı kanaatle her iskelenin varidatından muayyen bir nisbet dahilinde aid olduğu mahallî idareye bırakmak üzere diğer varidatı birleştirerek icabına göre sarfedecek bir idarenin vücuda getirilmesi veya bu işin mevcut veya yeniden kurulacak Devlet deniz teşekküllerinden birine yaptırılması için Hükûmete salâhiyet verilmesinin teklifi muvafık görülmüştür. Bu idarenin teşekkülünden sonra artık mahallî idarelerin iskele işleriyle uğraşmalarına mahal kalmayacağından, iskele ve rıhtım işlerinin münhasıran bu idareye aid olduğuna dair maddeye bir fıkra ilâve olunmuştur.

Madde 4 — Belediye, hususî idare ve köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalların bir idare haline konulması düşünülerek üçüneü madde ile hükümler vazedilmiş olduğundan hususî idare, belediye ve köylerin elinde bulunan bu tesisatı karşılık göstererek yeni veeib almaları Hükûmetin muvafakatine bağlı tutulmuş ve dördüneü madde bu maksatla konulmuştur.

Madde 5 — İlga olunan kanunî hükümleri göstermektedir.

Madde 6 — Kanunun neşri tarihini göstermektedir.

Bu kanunla takib olunan gaye 1937 senesinden itibaren takib olunacağından ve İktisad ve-

kâletinin ikinci maddede gösterilen vazifesi her sene kânunusani bidayetinden başlayacağından ve 1936 ikinci kânunu da geçmiş bulunduğundan kanunun meriyete konması tarihi 1937 ikinci kânun bidayeti olarak konulmuştur.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Karar No. 27

Esas No. 1/528

13 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Mahallî idareler müruriye resmi tarifelerinin İktisad vekillîğince tasdiki hakkında İktisad vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21 - IV - 1936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sevki kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte encümenimize havale edilmekle okundu ve görüldü:

Lâyihanın mucib sebeplerinden ve encümenimize verilen izahattan vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanallardan fazla varidat temini arzusu ile ekseriya yüksek ücret alınması yüzünden şikâyetler olduğu ve umumî iktisad menfaatlerinin zarar gördüğü göz önüne alınarak bu gibi iskele, rıhtım ve kanallara aid ücret tarifelerinin İktisad vekâletinin murakabe ve tasdikine tâbi tutulması lüzumlu görüldüğü ve ileride imkân hâsıl olduğu zaman bütün bu iskele, rıhtım ve kanalların idare ve işletmesi ve yenilerinin yapılması işlerinin teşkil edilecek hususî bir idare elinde bulundurulması için Hükûmete salâhiyet temini düşünüldüğü anlaşılmiş ve bu mülâhaza encümenimizce de esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

Lâyihanın unvanı maksada göre yeniden yazıl-

dığı gibi birinci maddesi bazı yanlışların tas-
hihi ile aynen kabul edilmiş ikinci maddesi; vi-
lâyet umumî meclislerle cemiyeti belediyelerin
toplanma zamanları düşünülerek ve formalite-
lerin sadeleştirilmesi kastedilerek yeniden ya-
zılmış, üçüncü madde; son fıkrasında umuma
mahsus kaydı ilâve edilmek suretile kabul edil-
miş, 4 - 7 nci maddeler aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Dahiliye encümenine ve-
rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	İ. Sabuncu	Dr. R. Ferid Talay
Aza	Aza	Aza
Afyon K.	Eskişehir	Gümüşane
Berç Türker	E. Sazak	Edib Servet Tör
Aza	Aza	Aza
Ankara	Konya	Gazi Anteb
E. Demirel	H. Dikmen	R. Güres
Aza	Aza	Aza
İzmir	Aydın	Edirne
Benal Arman	H. Alataş	M. Boysan
Aza	Aza	Aza
Samsun	Kayseri	Seyhan
Ali Tunalı	Ş. Demirezen	Esmâ Nayman

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 26

Esas No. 1/528

27 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Mahallî idareler müruriye resmi tarifelerinin İktisad vekilliğince tasdikı hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - IV - 1936 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının gönderildiğine dair Başvekâletin 30 - IV - 1936 tarihli ve 6/1379 sayılı tezkeresi, İktisad encümeni mazbatasile birlikte encümeninize havale buyurulduğundan Dahiliye ve İktisad vekilleri hazır oldukları halde okundu ve icabı müzakere edildi.

Kanunun mucip sebepleri hakkındaki lâyiha ile İktisad encümeni mazbatasından ve Dahiliye ve İktisad vekillerinin verdikleri izahattan bu teklifin, esaslı iki noktayı istihdaf ettiği anlaşılmıştır.

Bu noktalardan biri; vilâyet hususî idarelerinin ve belediyelerle köylerin elinde bulunan iskele ve rıhtım ve kanallar ile kayık ve sallardan alınmakta olan ücret tarifelerinin bidayeten Hükûmet tarafından kontrol ve tasdik edilmesidir. Çünkü bu idareler, tarifeleri tertip ederken memlekette umumî ticaretin inkişaf ettirilmesi düşüncesinden ziyade, mahalline fazla varidat temin etmek gayesine tâbi olarak hareket etmektedir. Bu yolda hareketin neticesi olmak üzere; gerek memleketin bir iktisad mntakasından diğerine yapılacak dahilî nakliyatta ve gerek cenebi memleketlere yapılacak ihracatta her iskelenin kendi tarifesine göre aldığı ücretler birbirine eklenerek ticaret eşyası üzerinde ehemmiyetli sayılacak mertebede fiat yüksekliği husule gelmekte ve bu hâdise, memleket iktisadiyatını sarsmaktadır.

İkinci nokta dahi; vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalların bir tek teşekkül tarafından idare edilmesidir. Çünkü bu günkü ticaret ilerlemelerinin nakliye işlerinde kullanılmak ihtiyasına lüzum gösterdiği yükleme ve boşaltma vasıtalarından bir çoğu bu iskelelerde bulunmamakta ve bulunanlar da ihtiyaca kifayet ve mukavemet edememektedir. Bu ise, memlekette ticaretin inkişafı

hususunda menfi neticelere sebep olmaktadır.

Millî ekonomi sahasında istenildiği derecede inkişaf hususuna birer engel olan bu mahzurların ortadan kaldırılması, için ücret tarifeleri üzerinde umumî bir kontrol tesisine ve bu iskelelerin mahallî hizmetler arasından çıkarılarak tedricen Devletin amme hizmetleri arasına alınmasına katî lüzum görülmektedir.

Her ne kadar hususî idarelerle belediyelerin elinde bulunan bu iskelelerin idaresi Devletin amme hizmetleri arasına alındığı zaman, hususî idarelerin ve belediyelerin bütçelerinde birden ehemmiyetli bir eksiklik hâsıl olacağı ihtimali varid olabilir ise de; bu idareler, halen mevcut olan iskele ve rıhtımları tamir ve tevsi ve peyderpey yenilerini inşa etmek hususunda mükellef buldukları hizmetleri ifa için yapmağa mecbur oldukları sarfiyattan ve bu bapta sermaye tedarik ve tahsisinden kurtulacakları gibi her senenin gayrisafi varidatından dörtte birinin muntazam kendilerine tediye edileceği düşünülür ise; Bu bütçe ağırlı ihtimali de mahallî idareler üzerinde büyük bir tesir bırakmış olmayacaktır.

Şu kadar ki; vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin bu günkü tesisatı karşılık göstererek yapmış buldukları borçların ve taahhütlerin neticeleri, yeni yapılacak teşekküle göz önünde tutularak hesaplarının ona göre yürütüleceği encümende bulunan Vekiller tarafından beyan edilmiştir.

İşte bu sebeplere binaendir ki, teklif edilen kanun lâyihası umumîyeti itibarile encümenimizce de kabul edilmiş ve maddeler üzerindeki tetkikat sırasında aşağıda yazılı değişiklikler yapılmıştır.

1 -- Tarifeler üzerinde tesis edilecek kontrolün umumî olması matlûp olmasına göre, köy idareleri elinde bulunan kayık ve salların dahi kanun metninde tasrih edilmesi ve nakliyat üzerinde tesiri olmayıp sulama gibi işlerde kullanılan kanallar kanunun şumulü dairesine gir-

miş olmamak için ücret tarifesi kontrol edilecek olan kanalların (Umumî seyrüsefere yayan) tabirile takyidi ve tasdiki işinin İcra Vekilleri Heyetine verilmesi muvafık görülerek birinci ve ikinci maddeler o yolda tashih dildi.

2 — Üçüncü madde, bir kaç hükmü ihtiva etmekte olduğundan, bu maddenin fıkraları birbirinden ayrılarak muhtevi olduğu hükümler üç, dört, beş ve altıncı madde halinde olarak ifad edildi ve aşağıdaki düşüncelere istinaden değişiklikler yapıldı:

A - Köy kanununun 16 nçü maddesi, köy idarelerine ancak senenin altı ayında işleyen kayık ve sallardan ücret almak hususunda salâhiyet vermiş olup bu müddetten fazla işleyen kayık ve sallarm vilâyet idarelerine aidiyeti tasrih edilmiş ve köy idarelerinin iskele ve rıhtım ve kanallar üzerinde kanunî bir hakkını tanımamış olmasına ve kayıklar ile sallarm bir elden idare altına alınması matlup bulunmasına göre maddeden, köylerin elinde bulunan fırkası kaldırıldı.

B - Bu tesisatın bir idare eline alınmasını icap ettiren sebep, mahallî idarelerin kifayetsizliği olmasına nazaran Mersin, Samsun, Trabzon ve Ereğli gibi büyük liman yapılması derpiş edilen ve böyle bir kifayetsizlik düşüncesi varid olmayan bu yerlerdeki iskele ve rıhtım ve kanalların ayrı bir teşekkül idaresine geçirilmesine sebep olmayacağından maddeye bu yolda bir hüküm ilâve edildi.

C - Vilâyet hususî idareleriyle belediyelere verilecek olan yüzde yirmi beşlerin, her seneki gayri safî varidat üzerinden hesap edilmesi lâzım geleceği tesbit edilerek maddeye o yolda sarahat konuldu.

D - Ayrı bir idare teşekkülünden sonra umuma mahsus iskele yapılmasını bu teşekküle hasr ve tahsis etmekten ise, bunun için Hükû-

metin muhayyer bırakılması daha muvafık olacağı düşünülerek metinde o yolda tashih yapıldı.

3 — Hükûmet teklifinin dördüncü maddesi, yedinci madde olarak ve yukarıda yazılı sebepten dolayı metinden [Köylerin elinde bulunan] kaydı çıkarılarak kabul edildi.

4 - Bu kanun hükümlerinin, zaman itibarile tedricen ve mevki itibarile kısım kısım tatbik edileceğine göre, kanunun meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren muhalif hükümlerin mülga olduğu beyan edilecek olursa; vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin, yeni teşekkül tarafından vaziyet edilmemiş olan yerlerdeki iskele ve rıhtımlar ile kanallar üzerinde dahi kanunî tasarruf hak ve vecibeleri kalmayacağı için Hükûmet teklifinin beşinci maddesi, lâyhada sekizinci madde olarak ve bu mahzura meydan bırakmayacak bir şekilde yazıldı.

Yukarıda tafsil edilen mütalealara göre hazırlanan kanun lâyihası Heyeti umumiyenin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye E. Reisi	Bu M. M.	Kâtib
<i>C. Uybadın</i>	Mardin	Mardin
	<i>Edib Ergin</i>	<i>Edib Ergin</i>
Aza	Aza	Aza
Afyon K.	Antalya	Bursa
<i>İ. U. Aykurt</i>	<i>R. Kaplan</i>	<i>F. Güvendiren</i>
Aza	Aza	Aza
Çanakkale	Çoruh	Çorum
<i>H. Ergeneli</i>	<i>Atif Tüzün</i>	<i>İ. Kemal Alparsar</i>
Aza	Aza	Aza
Erzurum	Erzurum	Kütahya
<i>Zeki Soydemir</i>	<i>N. Elgün</i>	<i>M. Somer</i>
Aza	Aza	Aza
Sivas	Sivas	Tokad
<i>Mitat Ş. Bleda</i>	<i>S. Görkey</i>	<i>Galib Pekel</i>
Aza	Aza	Aza
Tokad	Urfa	Zonguldak
<i>Hurrem Ergun</i>	<i>Behçet Tünay</i>	<i>R. Vardar</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Mahallî idareler müruriye resmi tarifelerinin
İktisad vekâletince tasdikına dair kanun
lâyihası*

MADDE 1 — Vilâyetler hususî idareleriyle belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskele rıhtım ve kanallardan vilâyet idaresi kanunile belediye vergi ve resimleri kanunu mucibince alınmakta olan müruriye resim ve ücretlerine dair tarifeler İktisad vekâletince tetkik ve tasdik edildikten sonra tatbik olunur. İktisad vekâleti bu tarifeler üzerinde lüzum gördüğü şekilde tadiller yapmak ve iktisadî icaplara müsteniden bazı limanlarda bazı eşyayı bu resimden muaf tutmak hakkını haizdir.

MADDE 2 — Her sene ikinci kânun ayı başında iskeleler ve rıhtımlarla kanallardan geçecek yolcu ile eşyadan cinslerine göre alınacak ücretlerin asgarî ve azamî hadlerini İktisad vekâleti alâkadar mahallî idarelere bildirir.

Mahallî idareler tarafmdan bu hadler dahilinde yapılacak tarifeler mart ayı sonuna kadar İktisad vekâletine gönderilir. Tetkik ve tasdik olunduktan sonra haziran bidayetinde tatbik edilir.

MADDE 3 — Halen belediye ve hususî idarelerle köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalları tedricen veya birden ayrı bir idare haline koymağa Hükümet mezundur.

Bu takdirde Hükümet bu tesisatın devrine mukabil bunların her birinin varidatının yüzde yirmi beşini aid olduğu mahallî idareye vermek şartile mütebaki gelirlerini birleştirip bu paralarla memleketin iskele, rıhtım ve kanallarını bir elden idare ve ihtiyaca göre bunları inşa ve ıslah etmek vazifelerile mükellef olmak üzere 2248 numaralı kanun esasları dahilinde İktisad vekâletine merbut bir idare teşkil etmeğe veya bu işi mevcut veya ileride kurulacak deniz teşekküllerinden birine yaptıрмаğa salâhiyetlidir. Böyle bir idarenin teşekkülünden sonra limanlarda iskele inşa tamir ve idaresi işleri munhasıran bu idare tarafından yapılır.

İKTISAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Mahallî idareler elindeki iskele, rıhtım ve kanallara aid ücret tarifelerinin İktisad vekillîğince tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Vilâyetler hususî idareleriyle belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskele rıhtım ve kanallardan vilâyet idaresi kanunile belediye vergi ve resimleri kanunu mucibince alınmakta olan müruriye resim ve ücretlerine dair tarifeler İktisad vekillîğince tetkik ve tasdik edildikten sonra tatbik olunur. İktisad vekâleti bu tarifeler üzerinde lüzum gördüğü şekilde tadiller yapmak ve iktisadî icaplara müsteniden bazı limanlarda bazı eşyayı bu resimden muaf tutmak hakkını haizdir.

MADDE 2 — Mahallî idareler elindeki iskele ve rıhtımlarla kanallardan geçecek yolculardan ve cinslerine göre eşyalardan her malî sene alınacak ücretlere aid tarifeler bu idarelerce malî seneye takaddüm eden kânunusani ayı başında hazırlanıp İktisad vekâletine gönderilir. İktisad vekâletince bu tarifeler tetkik ve birinci maddeye göre aynen veya tadilen tasdik edilerek şubat nihayetine kadar mahallerine iade olunur.

MADDE 3 — Halen belediye ve hususî idarelerle köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalları tedricen veya birden ayrı bir idare haline koymağa Hükümet mezundur.

Bu takdirde Hükümet bu tesisatın devrine mukabil bunların her birinin varidatının yüzde yirmi beşini aid olduğu mahallî idareye vermek şartile mütebaki gelirlerini birleştirip bu paralarla memleketin iskele, rıhtım ve kanallarını bir elden idare ve ihtiyaca göre bunları inşa ve ıslah etmek vazifelerile mükellef olmak üzere 2248 numaralı kanun esasları dahilinde İktisad vekâletine merbut bir idare teşkil etmeğe veya bu işi mevcut veya ileride kurulacak deniz teşekküllerinden birine yaptıрмаğa salâhiyettardır. Böyle bir idarenin teşekkülünden sonra limanlarda umuma mahsus iskele inşa, tamir ve idaresi işleri münhasıran bu idare tarafından yapılır.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*İskelelerin ne suretle idare edileceğine dair
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskele ve rıhtım ve umumî seyrüsefere yarayan kanal ve kayık ve sallardan kanunlara müsteniden almakta olan müruriye resim ve ücretlerine dair tarifeler, İktisad vekâletince tetkik ve İcra Vekilleri Heyeti tarafından tasdik edildikten sonra tatbik olunur.

İcra Vekilleri Heyeti bu tarifeler üzerinde lüzum gördüğü şekilde tadiller yapmak ve iktisadî icaplara müsteniden bazı limanlarda bazı eşyayı bu resimden muaf tutmak salâhiyetini haizdir.

MADDE 2 — Vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskelelerle rıhtım ve kanallardan ve kayıklar ve salları ile geçecek olan yolculardan ve cinslerine göre eşyalardan her malî sene alınacak ücretlere aid tarifeler, bu idareler bütçelerinin tanzimi sırasında tertip edilir ve İktisad vekâletine gönderilir.

Bu tarifeler, birinci madde hükümleri dahilinde tasdik ve bütçe senesinin hulûlünden evvel mahallerine iade olunur.

MADDE 3 — Vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin elinde bulunan ve mahallî mahiyeti haiz olmayıp İktisadî veya askerî ehemmiyeti olan iskele ve rıhtımlar ile umumî seyrüsefere yarayan kanallardan lüzum görülenleri, birden veya kısım kısım tedricen bu idarelerden alıp ayrı bir teşekküle idare ettirmeğe Hükûmet mezdur.

Birinci derece iskelelerden madud olup büyük liman yapılması derpiş edilen yerlerdeki tesisatın tevsi veya son şekil yükleme ve boşaltma vasıtaları ile teçhiz edilmesi için Hükûmet tarafından verilecek plânları tatbik edebilecek vaziyette olan vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin elindeki iskele ve rıhtım ve umumî seyrüsefere yarayan kanalların, bu teşekkül tarafından idare edilmesi tecil olunur.

Hü.

MADDE 4 — Belediye ve hususî idarelerle köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalları karşılık göstererek yeni vekaib almaları Hükümetin muvafakatına bağlıdır.

MADDE 5 — 1426 numaralı vilâyet idaresi kanununun ve 1580 numaralı belediye ve 423 numaralı belediye vergi ve resimleri kanunlarının buna muhalif hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 6 — Bu kanun 1 - I - 1937 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun icrasına Dahiliye ve İktisad vekilleri memurdur.

21 - IV - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İk. E.

MADDE 4 — Belediye ve hususî idarelerle köylerin ellerinde bulunan iskele, rıhtım ve kanalları karşılık göstererek yeni vekaib almaları Hükümetin muvafakatine bağlıdır.

MADDE 5 — 1426 numaralı vilâyet idaresi kanununun ve 1580 numaralı belediye ve 423 numaralı belediye vergi ve resimleri kanunlarının buna muhalif hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 6 — Bu kanun 1 - I - 1937 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun icrasına Dahiliye ve İktisad vekilleri memurdur.

Da. E.

MADDE 4 — Yukarıki maddede yazılı iskele ve rıhtım ve kanalları bir elden idare ve bunları ihtiyaca göre inşa ve ıslah etmek vazifesini yapmak üzere 2248 numaralı kanunun esasları dairesinde bir idare tesisine veya bu vazifeleri İktisad vekâletinin deniz teşekküllerinden birine yaptıрмаğa Hükûmet salâhiyetlidir.

MADDE 5 — Ayrı bir teşekkülün idaresine alınmış olan iskele, rıhtım ve kanalların her seneki gayri safi varidatının yüzde yirmi beşi, bunların alındığı vilâyet hususî idareleriyle belediyelere tediye ve mütebakisi memlekette umuma mahsus iskele, rıhtım ve kanallar inşa, tamir ve idaresi işlerine sarfedilir.

MADDE 6 — Ayrı bir idare teşkil edildikten sonra limanlarda umuma mahsus iskele yapılması, tamir edilmesi ve işledilmesi bu idareye aittir.

Böyle olmakla beraber Hükûmetçe lüzüm görüldüğü takdirde bu işler için mahallî idarelere veya belediyelere dahi izin verilebilir.

MADDE 7 — Vilâyet hususî idareleriyle belediyelerin elinde bulunan iskele ve rıhtım ve kanalları karşılık göstererek yeni vecibeler almaları İktisad vekâletinin muvafakatına bağlıdır.

MADDE 8 — İdarei umumiyei vilâyat kanununun ve belediye kanunlarının bu kanun icaplarıyla te'aruz eden hükümleri tatbik edilmez.

MADDE 9 — Bu kanun 1 - I - 1937 tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanun hükümlerinin icrasına, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.